

ihale dökümanlarına Zeyilname başvuru sürelerindeki kafa karışıklığı

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tekliflerin alınması ve açılması" başlıklı 36'ncı maddesinde "Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır." hükmü,

Anılan Kanun'un "İhalelere yönelik başvurular" başlıklı 54'üncü maddesinde "İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, bu Kanunda belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilirler..." hükmü,

Aynı Kanun'un "İdareye şikâyet başvurusu" başlıklı 55'inci maddesinde "Şikâyet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır. İlanda yer alan hususlara yönelik başvuruların süresi ilk ilan tarihinden, ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayaın diğer hükümlerine yönelik başvuruların süresi ise dokümanın satın alındığı tarihte başlar..." hükmü,

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru süreleri" başlıklı 6'ncı maddesinde "(1) İdareye şikâyet süresi; ihale sürecindeki şikâyete konu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelere yönelik başvurularda beş gün, diğer hallerde on gündür..." hükmü,

Anılan Yönetmelik'in "Sürelerle ilgili genel esaslar" başlıklı 7'nci maddesinde "(1) Süreler;

c) İdarenin işlem veya eylemlerine karşı yapılacak başvurularda şikâyete yol açan durumun farkına varıldığı yahut farkına varılmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren başlar..." hükmü

Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin "e-tekliflerin açılması" başlıklı 23'üncü maddesinde "E-teklifler, aynı günün mesai saatleri içerisinde istekliler ve hazır bulunanlar önünde ihale komisyonu tarafından EKAP üzerinde açılır. e-anahtarının bozuk olması veya e-teklifin virüs içermesi gibi nedenlerle EKAP tarafından açılmayan e-teklifler tespit edilerek açılmama gerekçeleri belirtilmek suretiyle EKAP üzerinden Ek-1'de yer alan "Açılmayan e-tekliflere İlişkin

İhale Komisyonu Tutanağı” düzenlenir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu hazır bulunanlara duyurulur. İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan geçici teminat mektuplarının değerlendirilmesi, geçici teminat tutarının teklif bedelinin yüzde üçünü karşılayıp karşılamadığının ve geçici teminat mektubu geçerlilik süresinin EKAP tarafından kontrol edilmesi suretiyle yapılır. EKAP üzerinden Ek-1’de yer alan “e-teklif Açma ve Belge Kontrol Tutanağı” düzenlenir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet açıklanır ve EKAP üzerinden Ek-1’de yer alan “İsteklilerce Teklif Edilen Fiyatlara İlişkin Tutanak” hazırlanır. Hazırlanan bu tutanaklar durum izleme ekranında ihaleye katılan istekliler tarafından görülebilir ve EKAP üzerinde kayda alınır. Bu tutanakların çıktısı ihale komisyonu üyeleri tarafından imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilemez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere ilk oturum kapatılır.” hükmü yer almaktadır.

4734 sayılı Kanun’un 54’üncü maddesinde, ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabileceklerin şikâyet veya itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilecekleri düzenlenmiş olup; anılan Kanun’un 55’inci maddesinde ise bu başvuruların hukuka aykırı işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihten itibaren anılan Kanun’un 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

İhale sürecinde gerçekleşen işlem veya eylemler sebebiyle

herhangi bir isteklinin hak kaybına veya zarara uğramasının muhtemel olduğu durumlarda, bu idare işleminin hukuka aykırı olduğu iddiasıyla mevzuatta öngörülen süreler içerisinde şikâyet başvurusuna konu edilmesi gerektiği, başvuru sürelerine ilişkin yukarıda aktarılan Kanun hükümleri çerçevesinde şikâyet başvuru süresinin iddia konusu işlem veya eylemin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gerektiği tarihten itibaren işlemeye başlayacağı, bir diğer ifadeyle ihale tarihi itibarı ile isteklilere açıklanan ve tutanağa bağlanarak isteklilere bildirilen hususlar bakımından hak kaybı veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden isteklilerin ihale komisyonu kararının tebliğ edilmesini beklemeden şikâyet hakkını kullanması gerektiği,

Anılan Kanun'un 55 inci maddesinde, şikâyet başvuru süresinin başlaması için "tebligat yapılması" veya "tebliğ edilmesi" şartının aranmadığı, idarelerce ihale sürecinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmeyen işlem ve eylemler sebebiyle hak kaybına veya zarara uğraması muhtemel isteklilerin şikâyet hakkını kullanabilecekleri hususları birlikte dikkate alındığında, ihale mevzuatı gereği ihale komisyonu tarafından gerçekleştirilmesi için kurallar konulmuş olan ve bu kurallara uygun bir şekilde ihale süreci içerisinde aşamaları belirli eylemler için ayrıca bir tebligat olmadan da bu işlemlerin gerçekleşebildiği, nitekim ihalenin birinci oturumunda ihale komisyonu tarafından gerçekleştirilmesi gereken işlemlerin mevzuatta düzenlendiği, bu işlem veya eylemler istekliler dahil herkese açık olarak gerçekleştirildiğinden, anılan işlemlere ilişkin olarak isteklilerce şikâyet başvurusuna konu edilebilmesinde farkına varıldığı tarih veya farkına varılmış olması gereken tarih olarak işlem tarihinin esas alınması gerektiği;

Söz konusu Kanun'un aktarılan maddelerinde şikâyet başvuru süresinin başlamasının sadece tebligatın yapılması şartına bağlanmadığı, kanunun lafzının "işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen"

şeklinde olduğu, anılan madde hükmü “işlemlerin tebliğ edildiği veya eylemlerin farkına varıldığı tarihi izleyen” şeklinde olmadığından ihale sürecindeki tüm idare işlemleri için tebligat şartının aranmasının uygun olmayacağı, bu itibarla, kanun koyucu tarafından ihale sürecinin özelliği ve isteklilerin bu süreçteki saikleri dikkate alınarak tebligat yapılması beklenilmeden de başvuru süresini başlatmak üzere “farkına varma” veya “farkına varılmış olması gerekme” şeklindeki olgulara yer verildiği,

Farkına varma tarihinden itibaren işleyen şikâyet başvuru süresinin tebligat üzerine yeniden işlemeye başlamasına, öncesinde şikâyet süresi dolmuş ise ihale komisyonu kararının tebliği ile isteklinin şikâyet başvuru hakkının yeniden doğacağına ve sürenin tekrar başlayacağına yönelik bir kuralın da mevzuatta bulunmadığı anlaşılmaktadır.

4734 sayılı Kanun’un 36’ncı maddesi uyarınca ihale günü ilk oturumda isteklilerin teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarının açıklanması suretiyle yaklaşık maliyetin alenileştiği, diğer taraftan ikincil mevzuatın yukarıda yer verilen ilgili hükümleri gereğince de yaklaşık maliyetin güncelliğini kaybetmesi halinde en geç ihale tarihine kadar güncellenebileceği, bu çerçevede istekliler tarafından ihale günü öğrenilen yaklaşık maliyet bilgisinin ihale komisyonu kararının taraflarına tebliğ tarihindeki yaklaşık maliyet bilgisinden farklılık arz etmeyeceği açık olduğundan, yaklaşık maliyetin hesaplanması işlemlerinin hukuka aykırılığını iddia eden istekliler için farkına varıldığı tarih veya farkına varılmış olması gereken tarihin, yaklaşık maliyetin mevzuat gereği tüm isteklilere açıklandığı, ihale tarihi olarak dikkate alınması gerektiği,

Elektronik ortamda gerçekleştirilen ihalelerde de, yaklaşık maliyetin mevzuat gereği ihaleye katılan tüm isteklilerce EKAP üzerinden ihale durum izleme ekranından görülebildiği, yaklaşık maliyetin hatalı olduğunu ve bu nedenle hak kaybına uğramasının muhtemel olduğu hakkında şikâyet başvurusunda

bulunacak istekliler için bu durumun farkına vardığı tarihin veya farkına varılmış olması gereken tarihin de ilk oturumun gerçekleştiği ihale tarihi olduğu, diğer bir anlatımla, ilk oturumda açıklanan yaklaşık maliyet tutarı sebebiyle teklifinin uygun görülmemesi ve dolayısıyla zarara uğrama ihtimali bulunduğunu düşünen isteklilerce, yaklaşık maliyetin hukuka aykırılığı iddiasıyla idareye şikâyet başvurusu süresinin de bu tarihten itibaren başlatılması gerektiği açıktır.

ihale dökümanlarına Zeyilname başvuru sürelerindeki kafa karışıklığı EMSAL KARAR

Bu itibarla, başvuru sahibi isteklinin yaklaşık maliyete ilişkin iddialarına yönelik olarak, 4734 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine göre isteklilere yaklaşık maliyetin ihale tarihinde açıklandığı dikkate alındığında, başvuru sahibinin yaklaşık maliyete ilişkin bilgileri ihale tarihinde öğrendiği ve 18.04.2023 tarihinde isteklilere tebliğ edilen kesinleşen ihale kararında ilk oturumda açıklanan yaklaşık maliyette bir değişiklikte bulunulmadığı, dolayısıyla yaklaşık maliyete yönelik iddialarına ilişkin olarak şikâyet süresinin yaklaşık maliyetin açıklandığı ihale tarihi olan 28.03.2023 tarihinden itibaren başlaması gerektiği, başvuru sahibinin 28.03.2023 tarihinden itibaren 10 gün içinde olmak üzere en geç 07.04.2023 tarihi mesai bitimine kadar idareye şikâyet başvurusunda bulunması gerekirken, anılan iddiaya bu süre geçtikten sonra 28.04.2023 tarihinde şikâyet başvurusunda bulunduğu anlaşıldığından başvuru sahibinin iddiasının süre yönünden reddedilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

